

Säkerställ information och kommunikation när vård skjuts upp

Region Stockholm genomgår just nu stora prövningar med att hantera den pågående Coronapandemin. Funktionsrätt Stockholms län tycker att Region Stockholm så här långt har gjort ett mycket bra jobb med att ställa om vården, behandla patienter och informera om smittspridning.

Den 22 mars meddelade Region Stockholm att all hälso- och sjukvård som kan skjutas upp ska senareläggas.¹ Funktionsrätt Stockholms län har förståelse för att åtgärden vidtas för att mobilisera resurser i omställningen av hälso- och sjukvårdens insatser. Vi vill med denna skrivelse understryka att personer med vissa funktionsnedsättningar och/eller kroniska sjukdomar tillhör de riskgrupper som kan drabbas hårt av Coronaviruset (Covid-19).² Att vården skjuts upp kan komma att få konsekvenser då många av våra medlemmar hör till grupper som har ett flertal olika vårdkontakter och vars besök nu bokas om.

Funktionsrätt Stockholms län anser att i kristider är det extra viktigt att kommunikation och information anpassas utifrån personens individuella förutsättningar. Funktionsrättskonventionen slår fast att konventionsstaterna särskilt ska ”erbjuda sådan hälsoservice som personer med funktionsnedsättning behöver särskilt på grund av deras funktionsnedsättning”.³ För att skapa jämlikhet krävs att hälso- och sjukvården gör olikt. När vård behöver bokas om är det viktigt att vårdgivarna anpassar informationen. I enlighet med Patientlagen ska detta göras utifrån ”mottagarens ålder, mognad, erfarenhet, språkliga bakgrund och andra individuella förutsättningar.”⁴

¹ <https://www.sll.se/verksamhet/halsa-och-varld/nyheter-halsa-och-varld/2020/03/planerad-varld-skjuts-upp-och-sjukvardspersonal-gors-tillganglig/> 2020-03-26

² <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/fragor-och-svar/> 2020-03-26

³ FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 25 f.

⁴ Patientlagen, 3 kap. 6§ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/patientlag-2014821_sfs-2014-821 2020-04-03

Funktionsrätt Stockholms läns tips för att säkerställa kommunikation och information

Vi vill genom nedanstående exempel belysa hur vården kan säkerställa att kommunikation och information om inbokad vård som skjuts upp når fram till våra medlemmar:

- Personer med synnedsättning behöver information via telefon eller i ett digitalt format som fungerar med uppläsningfunktion.
- Personer med hörselskada föredrar ofta skriftlig kommunikation.
- Personer med neuropsykiatriska funktionsvariationer vill gärna ha tydlig information. Här kan det också finnas en stor vinst i att det är en fast vårdkontakt eller en person som känner patienten som förmedlar informationen.
- Personer med kognitiva och kommunikativa funktionsvariationer kan behöva upprepade kontakter.

En del patientgrupper kan behöva olika former av stöd vid kommunikation om hälso- och sjukvård. Det är av stor vikt att kommunikationen når mottagaren. Till exempel teckenspråkstolkning, dövblindtolkning, syntolkning, Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation (TAKK) eller genom att använda sig av bildstöd.

Personcentrerad kommunikation förebygger patientsäkerhetsrisker

Funktionsrätt Stockholms län arbetar för att hälso- och sjukvården i Stockholm ska vara både patientsäker och personcentrerad. Det gör vi bland annat genom att samverka med Hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

För att säkerställa patientsäkerheten menar Funktionsrätt Stockholms län att det är viktigt att vårdgivaren informerar om vilka konsekvenser utebliven eller uppskjuten vård kan få för patienten. Även råd och stöd till egenvård och information om andra behandlingsalternativ bör ges. Exempelvis att rehabiliteringsplaner och psykiatriska behandlingar görs tillgängliga via digitala tjänster. Personcentrerad vård och kommunikation ger tryggare patienter. Funktionsrätt Stockholms län anser att det är den fasta vårdkontakten som bör ha kommunikationsansvaret.

Vi vill säkerhetsställa att det finns kunskap om alternativa kommunikationshjälpmedel på alla vårdinrättningar i Region Stockholm, både tillfälliga och permanenta. När vårdpersonal snabbutbildas för att kunna rycka in, ges det då information kring våra patientgrupper? Vi på Funktionsrätt Stockholms län kan hjälpa till med utbildningsmaterial vid förfrågan. Vi anser att det ska finnas kunskap om de exempel vi nämner ovan hos all vårdpersonal i både kristid och icke-kristid.

Funktionsrätt Stockholms län välkomnar en dialog med Hälso-och sjukvårdsförvaltningen kring dessa frågor när hälso- och sjukvården börjar återgå till det normala.

Stockholm 2020-04-07

Annika Hässler
Ordförande

Lennart Håwestam
Andre vice ordförande,
samordnare i samverkansrådet
med Hälso- och
vårdsförvaltningen